

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/55119

4463

Sayı : 72079556-610- 40
Konu : Soru Önergesi (7/55119)

21.01.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.12.2021 tarihli ve 925762 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Muş Milletvekili Sayın Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/55119 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

**Muş Milletvekili Sayın Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT'e Ait 7/55119 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Engelli bireylerin toplumsal hayata katılım ve uyumunu artırmanın en önemli ayaklarından biri erişilebilirliktir. Bakanlığımız erişilebilirlik standartlarının düzenlenmesi, uygulanması, izlenmesi ve denetiminden sorumlu Bakanlıklardan bir tanesidir. 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile kamu kullanımına açık binalar, açık alanlar ve şehir içi toplu taşıma araçlarında erişilebilir düzenlemeler yapılması için sorumlulara süre verilerek, erişilebilirlikle ilgili olarak ilk kez mevzuatta yaptırım düzenlenmiştir.

Söz konusu Kanunun geçici 2 nci maddesi ile kamu kullanımına açık binalar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapıların ilgili kurumlar ve kişiler tarafından sekiz yıl içinde erişilebilir hale getirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

Anılan Kanunda 4.7.2012 tarihinde 6353 sayılı Kanun ile yapılan düzenlemeyle, erişilebilirliğin izlenmesi ve denetlenmesi görevi komisyonlara verilmiş, Kanuna istinaden hazırlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20.7.2013 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğin uygulanması için illerde valilikler bünyesinde oluşturulan vali veya vali yardımcısı başkanlığında Erişilebilirlik İzleme Ve Denetleme Komisyonları kurulmuştur.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formlarının Bakanlığımızca belirleneceği hükme bağlanmış olup umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarının denetlenmesi sürecinde kullanılması için 2016/7 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları Genelgesi; ayrıca 2017/4 sayılı “5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanunun Geçici 3 üncü Maddesi Kapsamında Verilecek İdari Para Cezalarının Uygulanması ve Diğer Hususlar Genelgesi” yayımlanmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımız merkez teşkilatı hizmet binası da erişilebilirlik standartları açısından uygun hale getirilmiş olup, mevzuat açısından herhangi bir eksiklik bulunmamaktadır.

Engellilerin ulaşımı ve kullanımına uygun olmayan yapıların uygun şekle getirilmesine yönelik proje değişiklik taleplerinin değerlendirilmesi için oluşturulacak komisyonun teşkili, çalışma usul ve esasları ile engellinin kullanımından sonraki süreçle ilişkin hususları belirlemek için Yapılarda Özürlülerin Kullanımına Yönelik Proje Tadili Komisyonları Teşkili Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ise 22.04.2006 tarihinde yayımlanmıştır.

Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasına istinaden, 13.01.2017 tarihli ve 29947 sayılı Resmi Gazete’de “Şehirler Arası Yolcu Taşıma Hizmeti ile Şehir İçi Servis ve Turizm Taşımacılığı Hizmetinin Erişilebilir Hale Getirilmesine Dair Yönetmelik” yayımlanmış olup, okul servis taşımacılığı konusunda ve yolcu taşıma hizmeti sağlayıcılarına yönelik gerekli tedbirleri içermektedir.

Erişilebilirlik ile ilgili bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması amacıyla 2011 yılından bu yana 14 bine yakın yönetici ve teknik personele erişilebilirlik eğitimi verilmiştir.

Ayrıca çocukların erişilebilirlik ihtiyaçlarının yetişkinlerden farklı olması nedeniyle, bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik standartların belirlenmesi amacıyla, diğer ülkelere de örnek teşkil eden “Çocuklar İçin Erişilebilirlik Rehberi” hazırlanmıştır.

Binaların, erişilebilir hale getirilebilmesi için yapılması gerekenlerin rapor olarak temin edilmesini sağlayacak ve erişilebilirlik belgesi alınmasını teşvik edecek bir formül olan Erişilebilirlik Değerlendirme Modülü (ERDEM) kullanıma açılmıştır.

Bakanlığımızca tüm Bakanlıklara ve ilgili kurumlara her yıl bütçe hazırlık döneminde “erişilebilirlik ödeneğine yer verilmesi” konusunda hatırlatma yazısı gönderilmektedir. Ayrıca Bakanlığımızın talebi üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından erişilebilirlik ile ilgili harcamaların izlenebilmesi için fonksiyonel sınıflandırmanın dördüncü düzeyinde “10.1.2.05 Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması Amacıyla Yapılacak Giderler” kodu açılarak 2018 yılı bütçe hazırlıkları kapsamında kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilk kez kullanılmaya başlanmıştır.

Diğer taraftan; 2017 yılında “E-Devlet Hizmetlerinin Erişilebilirliği Çalıştayı” düzenlenerek, engellilerin ve yaşlıların bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimde yaşadığı sorunlar tespit edilmiştir. Çalıştayı ardından “Web Erişilebilirliği Kontrol Listesi-A Seviyesi” taslağı hazırlanmış, ilgili kurum, üniversite ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine açılmıştır. Tüm bunlarla birlikte Bakanlığımız web sayfası erişilebilir olarak tasarlanmıştır.

Kamu kurumlarının web sayfalarının erişilebilir olarak tasarlanması ve mevcutların erişilebilir hale getirilmesi ve konu ile ilgili farkındalık oluşturmak için Bakanlık olarak çalışmalarımız devam etmektedir. Bu kapsamda 26.10.2020 tarihinde Bakanlığımızca tüm bakanlıklar ve bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlarında görev yapan 210 web içerik yönetim sistemi görevlisi ve birim sorumlusu/şube müdürleri katılımı ile “Web Erişilebilirlik Eğitimi” gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Ayrıca, Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları tarafından verilen erişilebilirlik belgesi listesine <https://aile.gov.tr/eyhgm/sayfalar/hizli-erisim-erisilebilirlik/> adresinden ulaşılabilmektedir.

Kolluk kuvvetlerine başvurusu sonucu Aile İçi Şiddet Olayları Kayıt Formu düzenlenerek hakkında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında tedbir kararı istenen ya da yaşadığı şiddet olayına ilişkin gerekli sosyal müdahalesine ihtiyaç duyduğu tespit edilen şiddet mağdurları, gerekli rehberlik ve yönlendirme hizmetinin sağlanması amacıyla ilgili bilgi ve belgeler ile birlikte Bakanlığımıza bağlı Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine (ŞÖNİM) yönlendirilmektedir. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında oluşturulan ve hizmet veren ŞÖNİM’lerde mağdura yönelik barınma hizmeti, geçici maddi yardım, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri, hayati tehlikenin bulunması halinde geçici koruma altına alınmasının takibi ve izlenmesi, kreş yardımı, hukuki destek, tıbbi destek, istihdama yönelik destek, çocuklar için burs, eğitim-öğretim konusunda destek gibi konularda hizmetler sunulmaktadır.

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinde, engelliler ve hareket kabiliyeti kısıtlı olanlar için TS 9111 standartlarına ve diğer standartlara uygun

erişilebilirlik düzenlemelerinin yapılması öngörülmüştür. Bu kapsamda ŞÖNİM'ler için hazırlanan Hizmet Standartları Rehberinde, engelli kadınların erişilebilirliği dikkate alınmış ve erişilebilirlik kriterleri belirlenmiştir.

Öte yandan, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 4. Ulusal Eylem Planında engelli kadınların durumuna, erişilebilirliğine ve ihtiyaçlarına ilişkin faaliyetlere yer verilmiştir. Bu kapsamda şiddet mağdurlarının adli yardım ve CMK uygulamalarından etkin yararlanması için farkındalık çalışmalarının gerçekleştirilmesi, hakları konusunda bilgiye kolay erişimleri için çevrimiçi platformların oluşturulmasına ilişkin faaliyetlere yer verilmiş, söz konusu farkındalık materyallerinin her türlü engelli erişimine uygun şekilde üretilmesi Eylem Planı kapsamına alınmıştır. Aynı zamanda Eylem Planı'nda engelli kadınların da içinde yer aldığı özel hizmet ya da politika gereksinimi bulunan şiddet mağdurlarının sağlık hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması ve etkin hizmet alabilmelerinin sağlanması amacıyla vaka bazlı olarak ihtiyaçların göz önünde bulundurulması ve müdahale edilmesinin sağlanmasına ilişkin faaliyete yer verilmiştir. Ayrıca Eylem Planı'nda, şiddetle mücadele konusunda kaynak ve bütçe tahsisinin yapılmasına ilişkin strateji altında, temel prensip ve kriterlerin belirlendiği rehberlerin hazırlanması gibi faaliyetlere yer verilmiş olup bu bağlamda söz konusu rehberlerde engelli kadınların da içinde bulunduğu özel hizmet gereksinimi bulunan grupların ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması temel kriterler arasında yer almıştır.

Şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları, illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.